

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Regeringens børnefamiliepolitiske redegørelse af 9/6 98.

(Redegørelse nr. R 4).

Socialministeren (Karen Jespersen) og arbejdsministeren (Ove Hygum):

REGERINGENS BØRNEFAMILIEPOLITISKE REDEGØRELSE**1. INDLEDNING**

Nærværende redegørelse beskriver regeringens børnefamiliepolitik. Der gøres status for de initiativer, som er gennemført de seneste 5 år, og der redegøres for regeringens fremadrettede overvejelser, herunder en række konkrete forslag og initiativer.

Redegørelsen diskuterer endvidere de prioriteringsovervejelser, der ligger til grund for familiepolitikken, herunder de samfundsøkonomiske rammer og ansvarsfordelingen mellem regeringen, Folketinget, arbejdsmarkedets parter, amter og kommuner samt ikke mindst familierne selv.

En række af temaerne er uddybet nærmere i et bilag til redegørelsen.

2. GRUNDLAGET FOR BØRNEFAMILIEPOLITIKKEN

Familierne har selv det afgørende ansvar for at prioritere i hverdagen og for at indrette sig på en måde, som muliggør både et rigt familieliv og et tilfredsstillende arbejdsliv.

Børnefamiliernes vilkår og mulighederne for at få den balance i hverdagen, som passer den enkelte familie bedst, bestemmes dog også af andre forhold.

Rammebetingelserne påvirkes gennem lovgivningen og afhænger også i betydelig grad af, hvilke muligheder arbejdsmarkedet giver for at indrette sig fleksibelt, herunder med hensyn til arbejdstiden.

Regering og Folketing har et ansvar for de overordnede lovgivningsmæssige rammer, og kommunerne har et ansvar for at tilbyde serviceydelser, som kan lette børnefamiliernes hverdag. Pasningsmuligheder til de små børn er en grundlæggende forudsætning for, at forældre har en reel prioriteringsmulighed mellem arbejdet og familien. Endvidere har det offentlige et ganske særligt ansvar i forhold til at støtte de svagest stillede børn og børnefamilier.

Arbejdsmarkedets parter og de enkelte virksomheder har den afgørende indflydelse på gennem overenskomster og aftaler at sikre gode betingelser for en fleksibel arbejdstilrettelæggelse, som muliggør en balance mellem arbejdslivet og familielivet.

Den konkrete udformning af familiepolitikken er – lige som andre politik-områder – underlagt en afvejning af delvis modstridende hensyn. De samfundsøkonomiske rammer for børnefamiliernes vilkår kan ikke ses løsrivet fra andre hensyn. De økonomiske vilkår, som gives børnefamilierne gennem lovgivningen, må eksempelvis være i balance med de vilkår, som andre befolkningsgrupper har. Og reglerne om orlov til børnepasning og barsel må afvejes mod hensynet til, at en stor arbejdsstyrke er forudsætningen for, at der er et tilstrækkeligt finansierungsgrundlag for de offentlige velfærds- og serviceydelser. Børnefamiliepolitikken er således – på linie med andre velfærdsområder – en integreret del af de overordnede velstands- og fordelingspolitiske overvejelser.

Den danske velfærdsmodel gør det muligt, at både mænd og kvinder har mulighed for et tilfredsstillende arbejdsliv. Det sikres gennem en god og veludbygget offentlig service, som kan aflaste især kvinderne fra de opgaver, der tidligere holdt dem hjemme. Den offentlige service understøttes og muliggøres omvendt af den store arbejdsindsats i Danmark.

Velfærdsstaten hviler i den forstand på en social kontrakt. En udbygget offentlig service giver på den ene side mulighed for, at de fleste af os kan vælge at være udearbejdende. Og den store arbejdsstyrke er på den anden side afgørende for, at vi kan opretholde og udvikle den offentlige service.

Familiepolitikken i dag er et resultat af de meget store samfundsøkonomiske omvæltninger, som har fundet sted siden 1960'erne. Både familie- og arbejdsmønstre har været under stor forandring blandt andet som følge af ændrede kønsroller og ligestillingspolitikken gennem-

brud. Ændringerne i familiepolitikken, hvor det offentlige i stigende omfang har overtaget (med)ansvaret for en række opgaver, som tidligere lå entydigt i familien, afspejler langt hen ad vejen, at de normer og værdier, som samfundet bygger på, har ændret sig de sidste 30 år.

Regeringen har de sidste 5 år på afgørende områder medvirket til at forbedre rammevilkårene for børnefamilierne. De forbedrede orlovsmuligheder og den historisk kraftige udbygning på dagtilbudsområdet fremstår som de mest markante resultater.

Orlovsmulighederne er forbedret markant. Fædreorloven er fra og med 1998 forlænget med 2 uger. Herefter kan mænd og kvinder til sammen holde barselsorlov fra 4 uger før og op til 26 uger efter fødslen. Efter 1994 har det været muligt at holde børnepasningsorlov i op til 1 år, ligesom målgruppen er udvidet til at omfatte alle, der har ret til dagpenge ved sygdom og fødsel. Kravet om genbesættelse af orlovstillinger er fjernet, og der er mulighed for, at kommunerne kan yde et supplerende tilskud til orlovsydelsen. I forbindelse med finanslovsaftalen for 1995 blev børnepasningsorloven gjort permanent, og den vil også fremover være et centralt element i regeringens børnefamiliepolitik.

For det andet er børnefamiliernes pasningsmuligheder forbedret væsentligt gennem de seneste 5 år. Siden 1993 har kommunerne således oprettet næsten 140.000 nye dagtilbudspladser. På ingen andre større offentlige serviceområder er en så kraftig udbygning gennemført på så kort tid. De fleste kommuner kan i dag tilbyde en pasningsgaranti til de små børn. Den demografiske udvikling og en stærkt stigende efterspørgsel har dog betydet, at ventelisterne ikke er blevet afskaffet helt. Med den planlagte udbygning igen i 1998 vil pasningsgarantien blive udbredt til flere kommuner.

Skolefritidsordningen er det område, der har oplevet den kraftigste vækst de senere år. Dermed har skolerne i stigende grad fået en ny opgave som ramme omkring især de 6-9 årige børns hverdag. Det har givet mulighed for at skabe større kvalitet og sammenhæng mellem skoleundervisning og fritid for de yngste klasser i skolen.

Også på andre områder har regeringen medvirket til at skabe bedre vilkår. Det gælder ikke mindst de svagest stillede børn og børnefamili-

er. Den forebyggende indsats er styrket væsentligt igennem årene, herunder gennem øget brug af dels familieorienterede tilbud, dels åben og anonym rådgivning. Samtidig er døgninstitutionsområdet løbende effektiviseret og moderniseret til gavn for brugerne.

3. BEDRE RAMMER PÅ ARBEJDSMARKEDET

I de seneste år er der skabt mere fleksible og familievenlige forhold på en lang række overenskomstområder.

Det gælder blandt andet i finanssektoren og på det offentlige område, hvor der er indført ret til omsorgsdage.

Ligeledes er der i finanssektoren og på det offentlige område indgået rammeaftaler om distancearbejde, og også på mange andre private overenskomstområder er mulighederne for hjemmearbejdspladser forbedret. Det er af stor betydning, at de muligheder, som blandt andet IT-udviklingen åbner for, udnyttes i form af større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af arbejdet. Heri ligger en meget betydelig mulighed for, at børnefamilier og andre lønmodtagere i højere grad end i dag selv kan have indflydelse på, hvor og hvornår arbejdet udføres.

I den offentlige sektor og på dele af det private arbejdsmarked har der i en årrække været ret til løn under sygdom og barsel samt ret til frihed på barns første sygedag. Også på DA/LO-området er der sket forbedringer særskilt for børnefamilierne i kraft af aftaler om løn under barsel.

I overenskomstfornyelsen for store dele af det private arbejdsmarked, som i maj 1998 blev vedtaget af Folketinget, indgår to ekstra feriefridage og tre årlige børnefamiliefridage for personer med hjemmeboende børn under 14 år. Det betyder for mange familier, at man nu får bedre mulighed for at holde fri sammen, bl.a. på enkelt dage, hvor det er særligt betydningsfuldt for børnene.

4. FORSLAG OG FREMADRETTEDE SIGTELI-NIER FOR BØRNEFAMILIEPOLITIKKEN

Regeringens konkrete udspil på det børnefamiliepolitiske område er opsummeret nedenfor. Forslagene uddybes i de efterfølgende afsnit.

*Udspil til en fremadrettet børnefamiliepolitik.**Familievenligt arbejdsmarked*

Regeringen vil:

- Føre dialog med arbejdsmarkedets parter om:
 1. Erfaringer med at skabe fleksible og familievenlige rammer på arbejdspladserne.
 2. Mulighederne for deltid.
 3. Mulighederne for at indtænke familiepolitiske aspekter i virksomhedens personalepolitik.
- Fremsætte forslag om ændring af ferieloven, så:
 1. Børnefamiliernes mulighed for ferie i skoleferien styrkes.
 2. Mulighederne for at opspare ferie forbedres.

Dagpasningstilbud

Regeringen vil:

- Over for kommunerne understrege kommunernes forpligtelse til at give et tilbud om børnepasning.
- Drøfte med kommunerne, hvordan der kan skabes mere fleksible dagtilbudsstrukturer med flere valgmuligheder end i dag, herunder deltidsplasser og klippekortordninger.
- Forhandle med kommunerne om mere fleksible åbningstider i daginstitutionerne.
- Forbedre mulighederne for forældre, som mangler et pasningstilbud.
- Overveje en forenkling af frit valg ordningen.
- Fordoble aftrapningsintervallet for fripladstilskud til daginstitution.

Fleksibel børnepasningsorlov

Regeringen vil:

- Drøfte med arbejdsmarkedets parter, hvordan børnepasningsorloven kan gøres mere fleksibel.
- Fremlægge forslag for Folketinget på baggrund af drøftelserne med parterne.

De svagest stillede børn, unge og børnefamilier

Regeringen vil:

- Tage initiativ til sammen med aktørerne på området løbende at drøfte prioriteringen af indsatsen og anvendelsen af midlerne i forhold til en fælles målsætning.
- Overveje behovet for en styrkelse af socialrådgiveruddannelsen, indsatsen over for de allersvagest stillede familier og indsatsen i forhold til etniske minoriteter.

4.1. Familievenligt arbejdsmarked

Det er regeringens mål, at arbejdsmarkedet gøres mere familievenligt. Arbejdsliv og fami-

lieliv skal kunne udgøre en helhed. Bedre sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv er primært et spørgsmål om større fleksibilitet. Regeringen vil tage initiativ til at understøtte en positiv udvikling på arbejdsmarkedet.

Dialog med arbejdsmarkedets parter

I de seneste år er der som nævnt skabt mere fleksible og familievenlige forhold på en lang række overenskomstområder, blandt andet i form af større fleksibilitet i arbejdstiden, bedre muligheder for distancearbejde, indførelse af omsorgsdage og udbredelse af syge- og barselslønordninger.

Det er dog regeringens opfattelse, at der kan gøres mere endnu. Det bør f.eks. være en selvfølge, at familiepolitiske hensyn indgår i virksomhedernes personalepolitik. Regeringen vil lægge op til en dialog med parterne på det private arbejdsmarked med henblik på at sikre en bred erfaringsudveksling og dermed understøtte udbredelsen af det familievenlige arbejdsmarked. For at fremme udviklingen kan der overvejes forsøgsordninger på konkrete arbejdspladser med henblik på at indhøste erfaringer.

Deltidsansættelse bør være en mulighed for alle. De overenskomstmæssige barrierer for deltidsansættelse er i dag i nogen udstrækning afskaffet. De fleste overenskomster rummer nu mulighed for deltidsansættelse. Det bør følges op på de enkelte arbejdspladser, så eventuelle holdningsmæssige barrierer for deltidsansættelse nedbrydes. Samtidig bør der via overenskomster eller aftaler sikres mulighed for, at de, der midlertidigt har ønsket at arbejde på deltid, har mulighed for at vende tilbage til fuld tid, hvis de ønsker det.

Målet er ikke at få flest muligt på deltid. Bedre mulighed for deltid må ikke føre til en reduktion af den gennemsnitlige arbejdstid. Opgaven er derfor at finde den rette balance. Muligheden for deltid skal være til stede, så de der har behov herfor – herunder mange børnefamilier – kan disponere, som de ønsker. På den anden side må reglerne ikke føre til, at udbudet af arbejdskraft mindskes.

Regeringen vil på baggrund af EU's deltidsdirektiv gennemgå lovgivningen for eventuelle barrierer og hindringer for deltidsbeskæftigelse. Regeringen vil endvidere opfordre arbejdsmarkedets parter til at overveje de eventuelle barrierer i aftaler og overenskomster.

Endelig vil regeringen med arbejdsmarkedets parter drøfte muligheder for og erfaringer med generelt at indarbejde familiepolitiske aspekter i virksomhedernes personalepolitik.

Særlige hensyn til hovedferiens placering i skolesommerferien

Efter de gældende regler i ferieloven har lønmodtagere ret til 3 ugers sammenhængende ferie (hovedferien) i perioden mellem 2. maj og den 30. september. Afgivelser herfra kan aftales kollektivt eller individuelt. Det er arbejdsgiveren, der bestemmer, hvornår hovedferien inden for den nævnte 4 måneders periode skal afholdes. Lønmodtagerens ønsker skal dog så vidt muligt imødekommes under hensyntagen til virksomhedens tarv. Virksomhedens tarv har således forrang for lønmodtagerens ønsker. Det betyder, at lønmodtagere med børn i den skolepligtige alder ikke nødvendigvis kan afholde hovedferien sammen med deres børn i skolesommerferien.

Regeringen foreslår derfor, at der i forbindelse med en kommende revision af ferieloven indføres en henstilling om, at arbejdsgiveren ved fastsættelsen af hovedferiens placering skal tage hensyn til en lønmodtageres ønske om, at hovedferien placeres i lønmodtagerens barns skoleferie. Selvom den ikke er forpligtende, vil en sådan henstilling kunne have væsentlig signalværdi i forbindelse med ferieplanlægningen på de enkelte arbejdspladser.

Opsparing af ferie

De gældende regler i ferieloven om, at ferien fuldt ud skal afholdes inden for det aktuelle ferieår, sikrer ikke en tilstrækkelig grad af fleksibilitet og valgfrihed for den enkelte. F.eks. er det som udgangspunkt ikke muligt for bl.a. yngre personer, som planlægger at få børn, at overføre ikke afholdt ferie fra et ferieår til et andet med henblik på at spare ferie op til afholdelse, f.eks. når de har fået børn.

Regeringen foreslår, at der i forbindelse med en kommende revision af ferieloven gives mulighed for, at lønmodtagere efter aftale med arbejdsgiveren kan overføre ikke afholdt ferie fra et ferieår til et andet med henblik på at spare ferie op til senere afholdelse.

4.2. Dagpasningstilbud

Ønsket om større fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen må ledsages af større fleksibilitet og flere valgmuligheder på dagtilbudsområdet.

Pasningsgaranti

Det er regeringens mål, at alle forældre får ret til en pasningsmulighed for de små børn.

Der er i løbet af de sidste 5 år etableret 140.000 nye pladser på dagtilbudsområdet. Ventelisterne er samtidig nedbragt væsentligt, men der mangler endnu et lille stykke i, at målet om pasningsmulighed til alle små børn er nået. At der således endnu er et vist udækket behov, bør ikke overskygge de meget betydelige resultater, som er nået i kraft af den store indsats i kommunerne. Den ventede kraftige udbygning på dagtilbudsområdet i kommunerne i 1998 vil desuden gøre yderligere indhug i ventelisten for de små børn.

Af hensyn til familiernes deltagelse på arbejdsmarkedet vil regeringen over for kommunerne understrege kommunernes forpligtelse til at give forældre et tilbud om børnepasning. Regeringen vil i første omgang bede kommunerne fremlægge en plan for, hvordan en sådan pasningsgaranti kan realiseres.

Fleksibilitet i tilbudsstrukturen og takstpolitikken

Målet om en pasningsgaranti for alle små børn kan blandt andet understøttes af, at kommunerne udvikler mere fleksible dagtilbudsstrukturer med flere valgmuligheder end i dag. Dette vil samtidig understøtte udviklingen i retning af et mere familievenligt og fleksibelt arbejdsmarked.

Kommunerne har allerede i dag udstrakt frihed til selv at fastlægge tilbudsstrukturen og takstpolitikken. Alligevel er der kun i få kommuner mulighed for pasning på mindre end fuld tid. Dette er uheldigt set i lyset af, at det formentlig allerede i dag er langt fra alle forældre, der har brug for en fuldtidsplads, og at behovet for deltidspladser sandsynligvis vil vokse fremover.

Det er væsentligt, at kommunernes tilbudsstruktur er i overensstemmelse med behovet. Målet er ikke at sikre fuldtidspladser til alle. Det ville være udtryk for et pasningsudbud, som er større end pasningsbehovet. Selvom det er vanskeligt at bestemme behovet præcist, er der næppe tvivl om, at deltidspladser bør indgå med en væsentlig større vægt i tilbudsstrukturen end i dag.

I den konkrete udformning af deltidspladser kan det bl.a. overvejes at benytte klippekortpladser, hvor forældre på forhånd betaler for et antal hele eller halve dage på en måned.

Ved fastlæggelsen af priserne for deltidspladser er kommunerne kun bundet af, at forældrebetalingssandelen for deltids- og fuldtidspladser ikke samlet set må overstige de lovfastede maksimale forældreandele. Kommunerne bør derfor tage i betragtning, at prismæssig differentiering mellem fuldtids- og deltidspladser sikrer en sammenhæng mellem udnyttelse og betaling. Samtidig kan prisdifferentiering medvirke til at forskyde efterspørgslen yderligere over mod deltidspladser, og dermed udgøre en økonomisk fordel for både kommunen og de, der benytter deltidstilbuddene.

Potentialet for ændringer i takstpolitikken og tilbudsstrukturen som skitseret ovenfor er især stort i kommuner og for aldersgrupper, hvor dækningsgraderne i forvejen er tæt på det maksimale. I kommuner med lave dækningsgrader vil de skitserede ændringer derimod kunne indebære merudgifter for kommunerne, fordi der samtidig er mulighed for en øget efterspørgsel efter billige deltidspladser. I mange kommuner ligger dækningsgraderne for de mindre børn i dag tæt på det maksimale.

Kommunerne har også mulighed for at fastsætte, at betalingen for dagtilbud forudsætter, at der højest anvendes institution i 11 måneder. Der forudsættes dermed afholdt mindst 4 ugers ferie, og anvendelse ud over de 11 måneder medfører ekstra betaling. En sådan indretning af takstpolitikken vil tilskynde forældre til at være sammen med deres børn, når de afholder ferie.

Fleksible åbningstider i daginstitutionerne

Udviklingen i de traditionelle arbejdstidsmønstre på arbejdsmarkedet er i opbrud. I dag har mange forældre skæve arbejdstider. For nogle børnefamilier indebærer udviklingen en tiltrængt fleksibilitet i hverdagen; for andre er den en belastning. Arbejdspladserne bør ved arbejdstilrettelæggelsen så vidt muligt tage hensyn til den enkelte families ønsker og behov.

Det er kommunerne, der tilrettelægger den lokale dagtilbudsstruktur, herunder åbningstiden. Der er i lovgivningen forholdsvis få regler, som kommunen er bundet af, og kommunerne har derfor meget frie rammer for tilrettelæggelse af åbningstiderne.

Af hensyn til forældrenes deltagelse på arbejdsmarkedet er det vigtigt, at åbningstiderne i daginstitutionerne i den enkelte kommune er så fleksibelt tilrettelagt, at de er tilpasset ændrin-

gerne i arbejdstidsmønstret på arbejdsmarkedet.

Regeringen vil derfor forhandle med kommunerne om mere fleksible åbningstider i daginstitutionerne, så pasningen kan ske, når der er behov for det, herunder uden for normal arbejdstid.

Forbedringer for forældre, som mangler en pasningsmulighed

Nogle forældre oplever, at de ikke kan få et dagtilbud i bopælskommunen, mens der er ledige pladser i nabokommunen eller i den kommune, hvor de arbejder.

Regeringen vil drøfte med kommunerne, hvordan der kan gives bedre mulighed for dagtilbud i en nabokommune eller den kommune, hvor en af forældrene arbejder, hvis bopælskommunen ikke kan stille et dagtilbud til rådighed.

Regeringen opfordrer kommunerne til at give mulighed for, at forældre efter ønske så vidt muligt kan få børnene passet tæt på arbejde eller bopæl, herunder i en nabokommune.

I de kommuner, som endnu ikke har pasningsgaranti for de små børn, kan reelt enlige forældre ufrivilligt være nødsaget til at tage børnepasningsorlov.

Orlovsydelsen er i dag lavere end ydelsen for en forælder på kontanthjælp. Kommunerne har mulighed for at give et supplerende tilskud til orlovsydelsen, men de færreste kommuner gør brug af denne mulighed i dag. Den lavere ydelse kan forekomme urimelig, når forældre tager børnepasningsorlov, fordi de mangler en pasningsmulighed.

Det foreslås derfor, at kommunerne forpligtes til at supplere orlovsydelsen til reelt enlige med børn i aldersgruppen ½-5 år, som er nødt til at tage børnepasningsorlov på grund af manglende pasningsmuligheder, så ydelsen samlet set svarer til kontanthjælpens forsørgersats.

Forenkling af frit valg ordningen

Forsøgsordningen med frit valg på børnepasningsområdet er med visse justeringer gjort permanent fra den 1. januar 1998. Der er således nu indført en ordning med tilskud til forældres private børnepasning. Det er frivilligt for kommunerne at benytte ordningen. Forældrenes ret til at vælge et økonomisk tilskud til egenorganiseret børnepasning gælder i forhold til børn, som allerede er optaget i et dagtilbud, og i for-

hold til børn, der skal optages i dagtilbud, men først fra optagelsestidspunktet.

Forældrene skal selv betale 30 pct. af de faktiske udgifter til pasningsordningen. Kommunens tilskud kan højst udgøre 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Ordningen kan ikke anvendes som tilskud til forældre, som vælger selv at passe deres børn.

Forældre, som benytter frit valg ordningen, overtager arbejdsgiverforpligtelsen over for den, som ansættes til at passe barnet. Det indebærer blandt andet, at forældrene overtager sygedagpengeforpligtelsen og skal sørge for feriepenge. De forældre, som benytter ordningen påtager sig således en række administrative opgaver.

Regeringen vil overveje, om frit valg ordningen kan forenkles, så den bliver så let som mulig for forældrene at benytte. Heri kan indgå, om nogle af de administrative opgaver kan forenkles og om reglerne for tilskuddets og foræl-

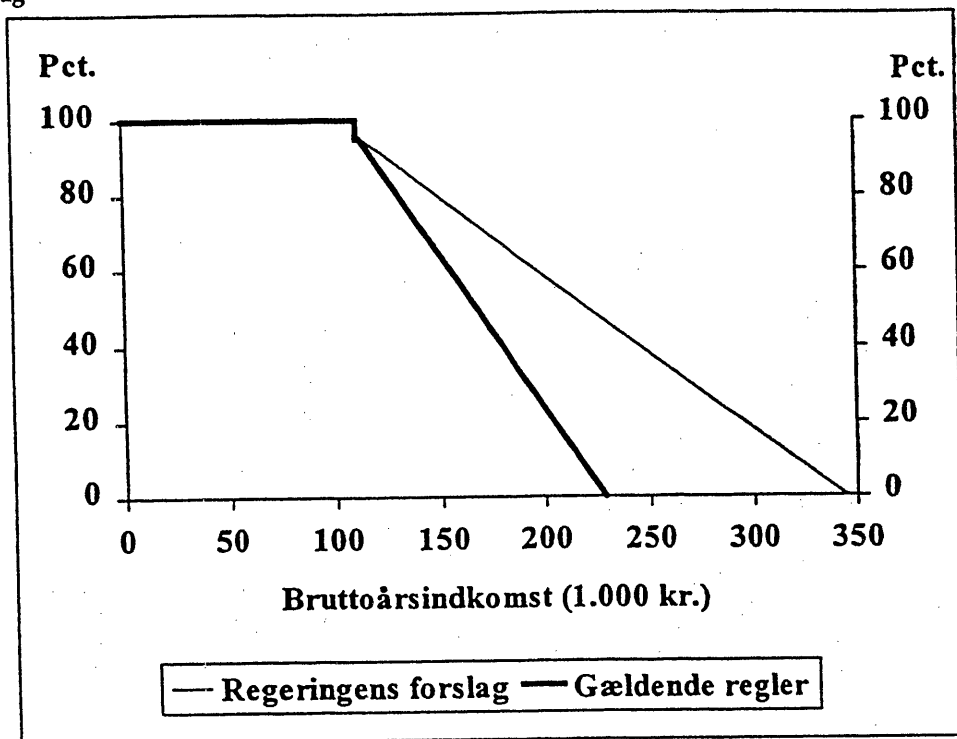
drebetalingens størrelse kan udformes mere fleksibelt.

Socialt skatteloft

Regeringens mål er, at der altid skal være en gevinst ved at arbejde. Det er urimeligt, når højere skat og aftrapning af sociale tilskud spiser gevinsten for en lavtlønnet, som får arbejde. Regeringen vil ved ændringer af skattesystemet, boligsikring og daginstitutionsrabat arbejde for, at der i praksis bliver et socialt skatteloft, så gevinsten ved arbejde ikke forsvinder.

Derfor foreslås, at aftrapningsintervallet for fripladstilskud fordobles med virkning fra 1999. Grænsen for fuld friplads foreslås ikke ændret. Aftrapningen påbegyndes således ved det samme indkomstniveau som i dag. Fordoblingen af aftrapningsintervallerne betyder, at der først betales fuld takst ved en bruttohusstandsindkomst på knap 350.000 kr. mod ca. 225.000 kr. i dag, jf. figur 1.

Figur 1. Indtægtsgrænser for hel eller delvis økonomisk friplads i dagtilbud efter regeringens forslag

Anm.: Hel eller delvis økonomisk friplads beregnes på grundlag af personlig indkomst efter træk af arbejdsmarkedsbidrag. Indtægtsgrænserne er i figuren vist før træk af arbejdsmarkedsbidrag.

Forslaget vil mærkbart forbedre lavtlønnede børnefamiliers økonomiske vilkår, ligesom en gennemførelse af forslaget for denne gruppe vil medføre en ekstra økonomisk gevinst ved at komme i beskæftigelse.

En familie med 200.000 kr. i årlig husstandsindkomst vil således efter forslaget få nedsat betalingen for en vuggestueplads med ca. 10.000 kr. årligt. Den samme familie vil herudover kunne beholde en ekstra del af en eventuel indkomstfremgang.

4.3. *Fleksibel børnepasningsorlov.*

De gennemførte forbedringer af vilkårene for børnefamilierne i den seneste overenskomstfornyelse samt kravet om en væsentlig forøgelse af arbejdsudbuddet frem mod år 2005 sætter snævre rammer for initiativer, der kan påvirke det samlede arbejdsudbud. Det gælder bl.a. i forhold til indretningen af orlovsordningerne.

En justering af børnepasningsorloven med henblik på at skabe større fleksibilitet kan ske på forskellige måder. Der kan være tale om at give mulighed for at holde orlov i kortere perioder end i dag, hvor mindste periode er 13 uger. Også andre modeller kan tænkes.

Det afgørende for regeringen er, at den justering, der skal finde sted i børnepasningsorloven, tager udgangspunkt i de faktiske ønsker og det reelle behov, der er hos børnefamilierne.

Det er samtidig regeringens opfattelse, at virksomhedernes rammebetingelser skal sikres, og enkle og ubureaukratiske forslag skal prioriteres.

Regeringen vil derfor snarest tage initiativ til drøftelser med arbejdsmarkedets parter for at få idéer og bidrag til formulering af en mere fleksibel børnepasningsorlov, der tager højde for de nævnte hensyn og sigt punkter.

På baggrund af disse drøftelser med parterne vil regeringen herefter lægge forslag frem i Folketinget med henblik på at gøre børnepasningsorloven mere fleksibel.

4.4. *De svagest stillede børn, unge og børnefamilier*

Regeringen har i de seneste år foretaget en forstærket indsats over de svagest stillede børn, unge og børnefamilier.

Der er imidlertid fortsat en gruppe af børn på ca. 4-5 pct., som kan karakteriseres ved at have massive omsorgssvigt. Indsatsen for denne gruppe er ikke god nok, men kræver en løbende tilpasning og justering af indsatsen med det formål, at støtten gives i rette tid og afpasset det

enkelte barns forhold. Det kan derfor overvejes, om der er behov for yderligere justering af reglerne på området med henblik på at sikre en større kontinuitet i indsatsen. Det gælder især, når børn anbringes uden for hjemmet.

Desuden er der naturligvis behov for løbende at tilpasse og justere den samlede indsats og tilbuddene i takt med de behov, der opstår.

Den opprioritering af indsatsen, som er sket inden for de seneste år, har delvist haft karakter af enkeltstående initiativer. Det indebærer sammen med den udprægede puljefinansiering af indsatsen en risiko for, at den samlede effekt af indsatsen er svær at gøre op.

Regeringen vil på den baggrund tage en række initiativer.

Dialog med de kommunale organisationer m.v.
Regeringen er af den opfattelse, at indsatsen over for de svagest stillede børn, unge og børnefamilier inden for de nuværende økonomiske rammer kan styrkes og effektiviseres yderligere. Det kræver, at der udarbejdes overordnede målsætninger for indsatsen, og at initiativerne på området med periodiske mellemrum sammenholdes med de opstillede mål med henblik på at vurdere, om indsatsen har haft den ønskede effekt.

Regeringen vil derfor tage initiativ til sammen med de kommunale organisationer og andre aktører på området inden for de nuværende økonomiske rammer at drøfte en overordnet målsætning på området samt løbende drøfte prioriteringer af indsatsen og anvendelsen af midlerne. Det vil desuden blive drøftet, hvordan der generelt kan opstilles konkrete kvalitetsstandarder og succeskriterier på området.

Overvejelserne kan f.eks. omhandle kvaliteten af anbringelsesforløb, erfaringerne med familiehuse- og værksteder samt institutionernes og skolernes arbejde med de svageste unge.

Kvalitet i anbringelsestilbuddene

Regeringen lægger vægt på, at der skal være kvalitet i anbringelsestilbuddene til børn og unge. Socialministeriet vil derfor i et samarbejde med Amdsrådsforeningen, de kommunale parter og forskellige organisationer nedsætte et udvalg, der skal se på hele anbringelsesviften.

Udvalget får blandt andet som opgave at redegøre for styrker og svagheder ved de forskellige anbringelsesformer og samarbejdet mellem disse, samt at vurdere de vilkår, hvor-

under familieplejer og opholdssteder virker og fremlægge forslag til den fremtidige udvikling og indsats.

Opkvalificering af socialrådgiveruddannelsen

Regeringen har allerede igangsat en række initiativer med henblik på at forbedre sagsbehandling i blandt andet anbringelsessager. Dette område vil fortsat have regeringens bevågenhed.

I forlængelse heraf vil Undervisningsministeriet i samarbejde med Socialministeriet nu overveje, om uddannelsen af socialrådgivere kan gøres bedre og mere tidssvarende. Ministerierne vil se både på grunduddannelsen og på behovet for yderligere efteruddannelsesmuligheder.

De allersvagest stillede børnefamilier

Der er mange gode og veludbyggede generelle og særlige tilbud til børn og børnefamilier, men alligevel er der en lille gruppe, som ikke får tilstrækkelig gavn af disse tilbud. Med henblik på at undersøge, om der er brug for en mere målrettet støtte til de allersvagest stillede børnefamilier, har Regeringens Børneudvalg iværksat 2 brugerundersøgelser, der skal belyse forældrenes egne opfattelser af den hjælp og støtte, de har fået af det offentlige, samt om de har forslag til andre og/eller nye initiativer.

Den ene undersøgelse omfatter enlige forsørgere med mere end 2 børn, som er løst tilknyttet til arbejdsmarkedet. Den anden undersøgelse omfatter kriminelt belastede børnefamilier.

På baggrund af undersøgelsesresultater, vil der blive overvejet nye initiativer til forbedring af de allersvagest stillede børnefamiliers forhold.

Etniske minoriteter

Integrationsudvalget under Indenrigsministeriet afgav sin betænkning i maj 1997, og forslagene er nu ved at blive udmøntet i praksis. Der er allerede igangsat mange initiativer, der retter sig mod 2. generationsindvandrere. Der mangler imidlertid et overblik over, hvilke initiativer der faktisk er på området.

Regeringen har derfor givet Det Tværministerielle Børneudvalg til opgave i løbet af efteråret 1998 at udarbejde en oversigt over de initiativer, der allerede foregår eller er planlagt for at styrke indsatsen over for 2. generationsindvandrere samt – i det omfang indsatsen er evalueret – beskrive effekten af indsatsen. På baggrund af denne kortlægning vil regeringen overveje, om der er behov for nye initiativer i forhold til 2. generationsindvandrere.

Hermed slutter redegørelsen.

31. møde

Tirsdag den 16. juni 1998 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til statsministeren [om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation].

Af Ole Løvig Simonsen (S), Anders Fogh Rasmussen (V), Helge Adam Møller (KF), Jes Lund (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Peter Duetoft (CD), Jørgen Estrup (RV), Søren Søndergaard (EL), Kim Behnke (FP) og Jann Sjursen (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 10/6 98).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 10 [afstemning]:

Forespørgsel til sundhedsministeren [om situationen på sundhedsområdet].

Af Birthe Skaarup (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Aase D. Madsen (DF), Inge Refshauge (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Forespørgslen anmeldt 31/3 98. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/4 98. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 12/6 98. Forslag til vedtagelse nr. V 17 fremsat 12/6 98 af Birthe Skaarup (DF)).

3) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykket nr. 170 om anvendelse af ca. 31,7 mio. kr. i forbindelse med tiltrædelse af et Memorandum of Understanding vedrørende renovering m.v. af kasernebygninger i Szczecin i Polen til brug for et dansk-tysk-polsk multinationalt korps tilbage fra Finansudvalget.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Fremsat 4/5 98. Første behandling 2/6 98. Betænkning 11/6 98).

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. (Enliges og lesbiske adgang til insemination samt lægelig behandling).

Af Anne Baastrup (SF), Dorte Bennedsen (S), Yvonne Herløv Andersen (CD), Vibeke Peschardt (RV), Frank Aaen (EL) og Tom Behnke (FP).

(Fremsat 3/4 98. Første behandling 24/4 98.

Betænkning 10/6 98. 1 ændringsforslag af Margrete Auken (SF) 10/6 98).

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om anlæg af rute 18, strækningen Ris-Ølholm, og om nedlæggelse af visse vejstrækninger som hovedlandeveje m.v.

Af trafikministeren (Sonja Mikkelsen).

(Fremsat 1/4 98. Første behandling 16/4 98. Betænkning 11/6 98).

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven, lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v. og lov om afgift efter brændstofforbrug for visse personbiler. (Definitioner, parkeringsafgift, lønindeholdelse m.v.).

Af trafikministeren (Sonja Mikkelsen).

(Fremsat 16/4 98. Første behandling 21/4 98. Betænkning 11/6 98).

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om leje og forskellige andre love. (Ændring af lejelovens anvendelsesområde og forskellige revisionsbestemmelser).

Af bolig- og byministeren (Jytte Andersen).

(Fremsat 15/4 98. Første behandling 29/4 98. Betænkning 9/6 98).

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse. (Helhedsorienteret byfornyelse og aftalt boligforbedring).

Af bolig- og byministeren (Jytte Andersen).

(Fremsat 22/4 98. Første behandling 7/5 98. Betænkning 9/6 98).

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af lov om frigørelse for visse tilskudsbestemmelser. (Ændret fordeling).

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 2/4 98. Første behandling 29/4 98.
Betænkning 9/6 98).

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om Domstolsstyrelsen.

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 26/3 98. Første behandling 2/4 98.
Betænkning 4/6 98).

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, tjenestemandsløven og forskellige andre love. (Rekruttering af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelse af en domstolsstyrelse m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 26/3 98. Første behandling 2/4 98.
Betænkning 4/6 98).

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 36:

Forslag til lov om ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, retsplejeloven og straffeloven. (Revision af psykiatriloven m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 27/3 98. Første behandling 2/4 98.
Betænkning 11/6 98. 1 ændringsforslag af Peter Skaarup (DF) 15/6 98. 1 ændringsforslag af Tove Fergo (V) og Yvonne Herløv Andersen (CD) 15/6 98).

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 42:

Forslag til lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte.

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 1/4 98. Første behandling 14/4 98.
Betænkning 11/6 98).

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme. (Ophævelse af lovens revisionsbestemmelse).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 15/4 98. Første behandling 22/4 98.
Betænkning 11/6 98).

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 43:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 1/4 98. Første behandling 14/4 98.
Betænkning 4/6 98).

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om at forøge bevillingen til biblioteksafgift i 1998.

Af Ole Sohn (SF) m.fl.

(Fremsat 12/6 98).

17) Valg af 6 statsrevisorer og 6 stedfortrædere for perioden 1. oktober 1998 – 30. september 2002.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Medlemmer af Folketinget Ole Sohn (SF), Margrete Auken (SF), Jes Lunde (SF) og Kristen Touborg (SF) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om at forøge bevillingen til biblioteksafgift i 1998.
(Beslutningsforslag nr. B 50).

Ønsker nogen at optage dette forslag? (Op-
hold). Da det ikke er tilfældet, er forslaget bort-
faldet, og dermed udgår punkt 16 på dagsordenen for mødet i dag.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til statsministeren [om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation].

Af Ole Løvig Simonsen (S), Anders Fogh Rasmussen (V), Helge Adam Møller (KF), Jes Lunde (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Peter Duetoft (CD), Jørgen Estrup (RV), Søren Søndergaard (EL), Kim Behnke (FP) og Jann Sjørnsen (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 10/6 98).